

Jan Jiterský

kantor

Otevřený dopis obyčejného kantora ministru školství Josefu Dobešovi – reakce na jeho dopis pracovníkům ve školství ze dne 8. 12. 2011

V Záhubech dne 9. prosince 2011

Vážený pane ministře,

když jste nastoupil v roce 2010 do funkce ministra školství, v bláhové naivitě jsem si přečetl program strany, za kterou jste do politiky vstupoval. Zřejmě jsem si myslel, že bude možné zjistit, kterým že směrem se bude ubírat naše školství tentokrát. Popravdě nyní, s odstupem času a ve světle všech kroků MŠMT, jehož jste představitelem, si nejsem úplně jistý, byl-li v mých rukou dokument právě Vaší strany. To však nechám na Vaší odpovědnosti nejen ke straně, která vás do funkce ministra nominovala, ale hlavně na odpovědnosti k voličům, kteří Vaši stranu volili. Osobně jsem však předpokládal, že jste se jako ministr školství dokonale seznámil se všemi koncepčními a systémovými kroky všech Vašich předchůdců. Rozhodně by tak učinil odpovědný ministr, kterému jde o to nemrhat práci a energii těch tisíců pedagogů, kteří jsou vláčeni ode zdi ke zdi a o tuto zeď otloukáni vždy, když se do úřadu dostane někdo nový. Předpokládám také, že jste se při tomto seznamování zabýval vším, co bylo v našem školství dobré a fungující (někdy i po staletí) a toto se rozhodl pečlivě hýčkat a hájit. Jestliže jsou mé předpoklady správné, pak úplně dobře nerozumím všem krokům, které Vaše ministerstvo pod Vaším vedením činí.

Nyní k Vašemu dopisu. Opravdu si myslíte, že se Vám podaří zvýšit prestiž pedagogů v očích veřejnosti tím neustálým poukazováním na fakt, že jste „učitelům jako jediné skupině dvakrát po sobě přidal peníze přímo do tarifů“? Chcete, aby se kantoři snížili k tomu, aby zveřejnili své výplatní pásky? Aby Vám dokázali, že nemluvíte pravdu? V dopise se odvoláváte na snahy zvýšit kvalitu českého školství. V čem prosím tato snaha tkví? Ve snaze donutit zřizovatele naplnit třídy do tzv. optima – 24 žáků? Je to optimum pro pedagogickou práci? Nebo se jedná o optimum ekonomické? Je to krok ke zvýšení kvality ve vzdělávání? Vaše formulace, že „jste přistoupil na státní maturity“ je opravdu úsměvná. Chcete, aby byly z televizních archivů odvysílány záznamy vašeho „boje“ právě za tento způsob skládání „zkoušky z dospělosti“? Doslova mě uráží Váš předpoklad, že nejsme jako pedagogové schopni u žáků základních škol objektivně posoudit, k jakému posunu u konkrétního žáka došlo mezi 5. a 9. ročníkem. Již na vysoké škole jsme se naučili, že na hodnocení žáka je nutné pohlížet v časové souslednosti, že není možné omezit své hodnocení pouze na srovnání mezi jednotlivými žáky. Vy jdete mnohem dál. Budeme se „srovnávat“ v celorepublikovém měřítku. Myslíte si, že jsme opravdu takoví diletanti, kteří nevědí, kde jsou v naší práci rezervy a potřebujeme k tomu Vaše ověřování? Jakým způsobem chcete v ověřování výsledků zohlednit osobnostní

předpoklady jednotlivých dětí? Copak musíme všichni vzhlížet k průměrnosti (standardu)? Jakou informaci to přinese žákům, kteří standardu nedosáhnou a ani nemohou? Jakou informaci to přinese žákům, kteří naopak splní standard velmi snadno? Není to oboustranně demotivující?

Vašemu třetímu cíli, který jste si vytkl, to jest „efektivní využívání finančních prostředků ve školství“ nelze jinak než zatleskat. Ano, peněz není mnoho a vězte, že nikdy nebude dost, aby se uspokojil zájem všech, kteří po nich „baží“. To myslím pochopil už kde kdo. Že jsou nespravedlivě a neefektivně přerozdělovány? V tom případě chápu, že je nutné s tím něco udělat. Pouze způsob, který jste zvolil např. v Koncepčním záměru reformy financování regionálního školství, mi připadá poněkud „zvláštní“. Jen velmi stručně. Škola, již jsem 9 let ředitelem, je obecně prospěšnou společností. Jako nestátní škola získáváme prostředky formou normativu na jednoho žáka. Tento způsob označujete v koncepci jako systém, který „nevytváří pro školy potřebné stabilní, předvídatelné a transparentní ekonomické prostředí“. Rád bych Vám v tomto oponoval. Vaším ministerstvem jsou v lednu každého kalendářního roku zveřejněny výše normativu na žáka příslušného stupně škol (příp. oboru). Každý ředitel si může již v lednu vynásobit počet svých žáků tímto normativem a zjistit, kolik prostředků na provoz školy pro daný rok má. Zároveň tedy ví, kolik prostředků je nutné získat na případné dofinancování potřebné například k zajištění nadstandardních vzdělávacích služeb nebo zohlednění nutného nižšího počtu žáků ve třídě v případě integrovaného žáka se specifickými vzdělávacími potřebami. V případě příchodu nového žáka nebo přestupu stávajícího žáka na jinou školu je nám rozpočet patřičně upraven. Co může být transparentnější, předvídatelnější a stabilnější? Oproti tomu Vaše koncepce zavádí financování na tzv. optimálně naplněnou třídu, doplněné řadou koeficientů, které konečný rozpočet konkrétního vzdělávacího zařízení mohou výrazně upravit. Velmi znepokojující je též Váš záměr uvedený v „koncepci“ na tzv. „specifickou podporu vybraných škol (resp. oborů vzdělávání ve vybraných školách)“. Kdo bude rozhodovat o Vámi uváděných „objektivních důvodech pro odlišný postup MŠMT“ při udělování „vyšší míry podpory“. Pane ministře, opravdu si myslíte, že je tento způsob průhlednější, transparentnější, spravedlivější a pro školy předvídatelnější? Všem je jasné, že si prostě jen vytváříte nástroj, kterým budete od ministerských stolů rozhodovat o tzv. optimalizaci sítě škol, tedy bytí a nebytí jednotlivých vzdělávacích zařízení.

V neposlední řadě mi dovoluňte, abych se zasmál vašemu holedbání se o propouštění na MŠMT. Je zvláštní číst v jedné větě o tom, že jste v roce 2011 propustil 228 zaměstnanců a uspořil 460 mil. korun. Chcete v nás vyvolat dojem, že zaměstnanec MŠMT nás stojí ročně cca 2 mil. Kč? Opět si dovolím předpokládat, že jste se buď dopustil chyby v desetinné čárce, což by bylo divné, protože ani v jednom čísle desetinná čárka není nebo prostě spolu tato dvě čísla nesouvisí a vy opět záměrně nebo nevědomě (to by snad bylo ještě horší) uvádíte čtenáře dopisu v omyl.

Závěrem mi dovoluňte jednu osobní nabídku. Máte-li pocit, že naše síť škol je přebujelá a je třeba ji „optimalizovat“, osobně Vás dovezu do všech škol, kterých se dopady Vaší koncepce „životně“ dotýkají. Posuďte sám, jak kvalitní vzdělání se v těchto školách předává. O to přeci jde – kvalitní vzdělání v souladu s osobnostním rozvojem. Prosím, nevymlouvejte se na svůj náročný program, rozhodujete o budoucích generacích ve všech odvětvích. Myslím, že nám čtrnáct dní bude stačit.

S pozdravem Jan Jiterský (info@zsbp.cz), 605 960 279

